

Stanowisko ZG TUP
ws. projektu ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów
finansowych, budowlanych i transportowych

Zarząd Główny Towarzystwa Urbanistów Polskich, realizując jeden ze swych statutowych celów, w szczególności na podstawie zapisu § 8 ust. 2 pkt 4 ws. „ostrzegania i interweniowania w przypadku zagrożenia interesu publicznego w gospodarowaniu przestrzenią”, z uwagą i z zaniepokojeniem obserwuje propozycje tzw. „deregulacji” czy „dereglamentacji” zawodu urbanisty zawarte w propozycjach legislacyjnych Ministra Sprawiedliwości (w wersji z 27 września 2012 r.).

Przypominamy, że na przełomie 2011 i 2012 roku Rada Ministrów uchwaliła, a następnie przedstawiła do wiadomości Sejmu RP „Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”. Jednym z jej sześciu celów jest „Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.” W części diagnostycznej „Koncepcji...” dotyczącej tego celu krytycznie oceniono stan polskiej przestrzeni, czym m. in. uzasadniono konieczność przywrócenia oraz utrwalenia w niej ładu.

Zarząd Główny Towarzystwa stoi na stanowisku, że realizacja tego ważnego, integralnie związanego z innymi, celu KPZK 2030 będzie wysoce utrudniona w sytuacji tak daleko idącego obniżenia wymagań dotyczących grupy zawodowej, która jest specjalistycznie kształcona, i która zdobywa – zwykle w wieloletniej praktyce i ustawicznym doszkalać – odpowiednie wysokie kwalifikacje. Kwalifikacje te są niezbędne do ustawowo określonej współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego [j.s.t.], w których ustrojowych kompetencjach leży definiowanie polityk przestrzennych i stanowienie prawa miejscowego, zapisywanych w dokumentach planistycznych, projektowanych wyłącznie przez uprawnionych urbanistów. Organy wykonawcze j.s.t. powierzając zatrudnianym przez nich urbanistom te ważne, wysoce specjalistyczne zadania, powinny mieć pewność, że ich zawodowe przygotowanie, doświadczenie i kwalifikacje będą merytoryczną gwarancją prawidłowego wykonywania przez j.s.t. zadań własnych dotyczących gospodarowania przestrzenią. W tym sensie zawód urbanisty od dziesięcioleci był i w interesie publicznym winien pozostać zawodem zaufania publicznego, co jest w dyskutowanej propozycji legislacyjnej - niesłusznie i najwyraźniej bez zrozumienia tego problemu - zakwestionowane...

Obecnie, także w związku z przygotowaniem do realizacji KPZK 2030 oraz jej wspomnianego Celu 6. trwa dyskusja o potrzebie szerokiej, kompleksowej reformy systemu planowania przestrzennego. Jej elementem jest także refleksja nad nowym właściwym współczesnym rozumieniem specyfiki i roli urbanisty, w kontekście ważnych europejskich dokumentów dotyczących tego zawodu oraz wyzwań wynikających m. in. z konieczności przywrócenia i utrwalenia ładu przestrzennego w naszym kraju. W tej złożonej sytuacji, wymagającej kompleksowego podejścia, Zarząd Główny TUP za niewłaściwe uważa wszelkie fragmentaryczne działania legislacyjne, podejmowane wyprzedzająco i bez widocznej koordynacji z kompleksowym podejściem do realizacji KPZK 2030 i jej celów. Do nich zaliczamy także obecne, przedwczesne i nieadekwatne do zadań związanych z oczywistą potrzebą porządkowania polskiej przestrzeni, propozycje legislacyjne dotyczące istotnych zmian w wykonywaniu zawodu urbanisty. Oczekujemy ich wycofania przez Inicjatorów oraz wpisania tego typu propozycji w prace tych resortów, które mają ustawowo określone kompetencje ze sfery przestrzennej, w tym dotyczące regulacji zawodu, którego funkcjonowanie jest dla tej sfery kluczowe.

Za Zarząd Główny TUP

w Warszawie, 11 października 2012 r.

[prof. Tadeusz Markowski – Prezes TUP]